

Інтелектуальна власність та патентознавство 1:

Право інтелектуальної власності

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>10 Природничі науки</i>
Спеціальність	<i>105 Прикладна фізика та наноматеріали</i>
Освітня програма	<i>Прикладна фізика</i>
Статус дисципліни	<i>Обов'язкова (нормативна) цикл загальної підготовки</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>1 кредит ЄКТС (30 годин): 12 годин лекцій, 6 годин практичних, 12 годин СРС</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>не передбачено навчальним планом за модулем «Право інтелектуальної власності», залік – після вивчення всіх кредитних модулів навчального предмету «Інтелектуальна власність та патентознавство»</i>
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ViewSchedule.aspx?v=d10bb8e6-a14e-4803-81f8-d83cd99742b3
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: кандидат юридичних наук Дмитренко В.В. Практичні/Семінарські: кандидат юридичних наук Дмитренко В.В. Лабораторні: не передбачені навчальним планом
Розміщення курсу	<i>Сатрис, платформа дистанційного навчання «Сікорський»</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Опанування навчального курсу «Інтелектуальна власність та патентознавство: Право інтелектуальної власності» спрямовано на підготовку сучасного високопрофесійного фахівця, спроможного самостійно вирізняти в повсякденному житті об'єкти права інтелектуальної власності, вміти охороняти свої результати інтелектуальної, творчої діяльності, а у випадку посягання чи порушення права – правильно та оперативно захищати свої законні права та інтереси самостійно та/або шляхом звернення до відповідних компетентних органів. В умовах швидкісного розвитку та модернізації всіх сфер суспільного життя, активно створюються результати інтелектуальної, творчої діяльності. Сучасний фахівець повинен вміти вирізняти одні об'єкти права інтелектуальної власності від інших, знати строки чинності майнових прав на них, вміти правильно та ефективно охороняти права на об'єкти інтелектуальної власності, не порушувати права інших осіб на свої результати інтелектуальної, творчої діяльності.

Мета навчальної дисципліни – засвоєння студентами комплексу знань з права інтелектуальної власності, зокрема щодо системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні, законодавства у сфері інтелектуальної власності, класифікації об'єктів права інтелектуальної власності, їх критеріїв правової охорони та строків чинності майнових прав, договірних способах розпорядження майновими правами інтелектуальної власності та захисту прав інтелектуальної власності.

Предмет навчальної дисципліни – основні засади правовідносин у сфері інтелектуальної власності відображені у законодавстві, правовій доктрині та судовій практиці.

Програмні результати навчання:

Основні завдання навчальної дисципліни.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

ЗНАННЯ:

системи правової охорони інтелектуальної власності України;
системи законодавства України у сфері інтелектуальної власності;
основних міжнародних конвенцій у сфері інтелектуальної власності;
класифікації об'єктів права інтелектуальної власності;
критеріїв правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності;
суб'єктів права інтелектуальної власності;
змісту права інтелектуальної власності;
строків чинності майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності;
договірних способів розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності;
підстав та способів захисту прав інтелектуальної власності.

УМІННЯ:

розрізняти різні об'єкти права інтелектуальної власності;
складати та подавати заявки на реєстрацію об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема об'єктів авторського права, торговельних марок, промислових зразків, корисних моделей, винаходів;
укладати договори щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності;
підбирати механізм охорони для різних об'єктів права інтелектуальної власності.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей.

ЗК 2	Здатність до навчання та самонавчання шляхом пошуку, аналізу та конструктивного синтезу інформації з різних джерел
ЗК5	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення задач в дослідницькій діяльності
ЗК9	Здатність адаптуватися та діяти в нових ситуаціях під тиском обставин, зокрема, здатність до самостійного освоєння нових методів дослідження, зміни наукового й виробничого профілю своєї діяльності
ЗК 13	Здатність узгоджувати дії та рішення з нормами законодавства та стандартизації, що гарантують права і регламентують обов'язки здобувача вищої освіти як суб'єкта інтелектуальної діяльності
ФК2	Здатність до безперервного поглиблення фундаментальних знань та систематичного вивчення та аналізу нової науково-технічної інформації,

	світового досвіду в галузі прикладної фізики та наноматеріалів
ПРН11	Вміння знаходити науково-технічну інформацію з різних джерел з використанням сучасних інформаційних технологій
ПРН12	Вміння класифікувати, аналізувати та інтерпретувати науково-технічну, патентну, популярну інформацію в галузі прикладної фізики.
ПРН16	Вміння здійснювати патентний пошук та складати заявки на винахід, знання патентного законодавства України та основ міжнародного патентного законодавства

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Вивчається після засвоєння циклу дисциплін, які забезпечують базову інтегральну компетентність, базові загальні та фахові компетентності, є підґрунтям вивчення дисциплін циклу професійної підготовки. Для вільної комунікації у сфері інтелектуальної власності з науковою спільнотою бажаним є рівень володіння англійською мовою не нижче B2.

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні (семінарські)	СРС
1	2	3	4	5
Тема 1. Основні засади права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності	5	2	2	2
Тема 2. Об'єкти авторського права та суміжних прав	5	2		2
Тема 3. Об'єкти патентного права. Промислові зразки	5	2	2	2
Тема 4. Комерційні позначення (торговельні марки, географічні зазначення, комерційні найменування)	5	2		2
Тема 5. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності	5	2		2
Тема 6. Договірні способи розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності	5	2	2	2
Разом	30	12	6	12

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Харитонов О.І., Харитонов Є.О., Ківалова Т.С. та інші. *Право інтелектуальної власності: підручник*. К.: Юрінком Інтер, 2018. 300 с. (Теми 1-6).
2. Еннан Р.Є., Кулініч О.О., Мазуренко С.В., Менсо І.В., Романадзе Л.Д. *Право інтелектуальної власності: навчальний посібник*. К.: Алерта, 2016. 450 с. (Теми 1-6).
3. *Право інтелектуальної власності: академічний курс* / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін.; за ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. К.: Ін Юре, 2007. 696 с. (електронний ресурс). (Теми 1-6).
4. Кулініч О.О., Романадзе Л.Д. *Право інтелектуальної власності: навчальний посібник*. Одеса: Фенікс, 2011. 320 с. (Теми 1-6).
5. *Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців)*. Т. 6: *Право інтелектуальної власності* / за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Х.: ФОП Лисяк Л.С., 2011. 592 с. (Коментарі та аналітика). (Теми 1-6).

Додаткова література:

6. *Посібник для суддів з інтелектуальної власності* / І.М. Бенедисюк та ін. К.: К.І.С., 2018. 424 с. (електронний ресурс). (Теми 2-4).
7. Коваль І.Ф. *Комерціалізація прав інтелектуальної власності: навч. посіб.* К.: Юрінком Інтер, 2018. 272 с. (Тема 6).
8. Якубівський І.Є. *Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні: монографія*. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 522 с. (Теми 3, 4, 6).
9. Харьковская цивилистическая школа: осуществление и защита права интеллектуальной собственности: монография / И.В. Спасибо-Фатеева, В.И. Жуков, Н.Е. Яркина и др. Харьков: Право, 2018. 696 с. (Теми 1-6).
10. Вахонєва Т.М. *Авторське право і суміжні права в Україні: навчальний посібник*. К.: ВД «Дакор», 2016. 564 с. (Тема 2)
11. Жилінкова О.В. *Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та за кордоном: монографія*. К.: Юрінком Інтер, 2015. 280 с. (Ч. 1 Теми 6).
12. Коваль І. Ф. *Захист прав у сфері промислової власності: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування: монографія*. К.: НДІ ІВ НАПрН України, Лазурит-Полиграф, 2011. 320 с. (Тема 6).
13. Цират А.В. *Руководство по составлению и заключению франчайзинговых договоров: право и практика: учебно-практическое пособие*. К.: Истина, 2010. 352 с. (Ч. 1 Теми 6).
14. Тофіло А.В., Левічева О.Д. *Набуття прав інтелектуальної власності: навчальний посібник*. К.: Державний інститут інтелектуальної власності, 2010. 322 с. (електронний ресурс). (Теми 3-4).
15. Бондаренко С.В., Кожарська І.Ю. *Право інтелектуальної власності*. К.: Інститут інтелектуальної власності і права, 2008. 416 с. (електронний ресурс). (Теми 2-3).

16. *Дмитришин В. С. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності в Україні: навчальний посібник. К.: Інститут інтелектуальної власності і права, 2008. 248 с. (електронний ресурс). (Ч. 1 Теми 6).*
17. *Право інтелектуальної власності: науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / за заг. ред. М. В. Паладія, Н. М. Мироненко, В. О. Жарова. К.: Парламентське видавництво, 2006. 432 с. (Теми 1-6).*
18. *Цибульов П.М. Основи інтелектуальної власності: підручник. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014. 124 с. (кафедра інформаційного права та права інтелектуальної власності). (Теми 1, Ч.2 Теми 6).*
19. *Цибульов П.М., Чеботарьов В.П., Зінов В.Г., Суїні Ю. Управління інтелектуальною власністю. К.: К.І.С., 2005. 448 с. (кафедра інформаційного права та права інтелектуальної власності). (Теми 1, 6).*
20. *Дмитренко В.В. Договори щодо розпорядження майновими правами на ноу-хау. Nauka innov., 2019. 15 (3) С. 63-77. <http://scinn.org.ua/sites/default/files/pdf/2019/N3/Dmytrenko.pdf> (Ч.1 Теми 6).*
21. *Дмитренко В.В. Механізм охорони права на ноу-хау. Часопис цивілістики. 2020. Випуск 37. С. 82-87. <http://chascyvil.onua.edu.ua/index.php/chc/article/view/354/348> (Тема 5).*

Законодавство:

1. *Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. (Книга 4; Глава 75-76);*
2. *Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 р.*
3. *Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993 р.;*
4. *Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12.1993 р.;*
5. *Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг» від 15 грудня 1993 р.;*
6. *Закон України «Про правову охорону географічних зазначень» від 16 червня 1999 р.;*
7. *Закон України «Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів» від 5 листопада 1997 р.;*
8. *Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» від 21 квітня 1993 р. та інші.*

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Офіційний сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності - www.wipo.int
2. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України www.me.gov.ua
3. Офіційний сайт ДП «Український інститут інтелектуальної власності» («Укрпатент») – www.uipv.org

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекція 1. Основні засади права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності (2 год.)

Мета:

навчальна: сформувати уявлення про право інтелектуальної власності, систему об'єктів права інтелектуальної власності, суб'єктів права на них та змісту їх прав;
розвивальна: формування логічного правового мислення;
виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Зміст лекції:

1. Поняття права інтелектуальної власності.
2. Правова природа права інтелектуальної власності. Основні теорії права інтелектуальної власності.
3. Право власності та права інтелектуальної власності: співвідношення понять.
4. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності.
5. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
6. Зміст права інтелектуальної власності.

Методичні рекомендації. Студентам слід звернути увагу на нематеріальну природу об'єктів права інтелектуальної власності, разом з тим, варто розуміти, що ідеї, концепції, гіпотези тощо не охороняються. Правовій охороні підлягають об'єкти права інтелектуальної власності, виражені в будь-якій об'єктивно вираженій формі, потенційно доступній для сприйняття іншими. Також необхідно розмежовувати творчу та інтелектуальну діяльність, позаяк не кожна інтелектуальна діяльність є творчою, проте кожна творча діяльність є інтелектуальною. Важливо відрізнити об'єкти речового права власності від об'єктів права інтелектуальної власності. Слід зосередити увагу, що автором об'єкта права інтелектуальної власності може бути тільки фізична особа, хоча набути майнових прав інтелектуальної власності можуть будь-які особи – роботодавці, спадкоємці та інші правонаступники. Зміст права інтелектуальної власності складають особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Слід запам'ятати, що особисті немайнові права є невідчужуваними.

Лекція 2. Об'єкти авторського права та суміжних прав (2 год.)

Мета:

навчальна: сформуванню уявлення про об'єкти авторського права та суміжні права, суб'єктів права на них та змісту їх прав;
розвивальна: формування логічного правового мислення;
виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Зміст лекції:

1. Поняття авторського права, об'єкти авторського права.
2. Виникнення авторського права.
3. Критерії (умови) надання правової охорони творам.
4. Охорона частин твору.
5. Твори, що не охороняються як об'єкти авторського права.
6. Суб'єкти авторського права.
7. Зміст авторського права.
8. Поняття суміжних прав, їх особливості.
9. Об'єкти суміжних прав та умови їх охорони.
10. Суб'єкти суміжних прав.
11. Підстави виникнення та зміст права інтелектуальної власності на об'єкти суміжних прав.
12. Строки чинності майнових прав на об'єкти суміжних прав.

Методичні рекомендації. Студентам слід звернути увагу, що на об'єкти авторського права діє принцип автоматичної правової охорони. Авторське право виникає з моменту створення і надання результату об'єктивної форми вираження та не потребує обов'язкової державної реєстрації.

Крім того, авторське право охороняє форму вираження твору, але не його зміст (на відміну від патентного права).

Серед критеріїв правової охорони об'єктів авторського права відсутня така умова як новизна, натомість є умова оригінальності. Під оригінальністю розуміють унікальність, неповторність твору (наприклад, якщо перед групою художників поставити 1 вазу і попросити написати картину із зображенням цієї вази – всі ці картини будуть неповторними, отже оригінальними позаяк кожен автор має свою техніку виконання, почерк, мазки фарби тощо (навіть якщо візуально картини будуть схожими, однак при детальному аналізі вони будуть відрізнятися, а отже будуть самостійними об'єктами авторського права якщо вони створенні незалежно одне від одного без свідомого навмисного порушення права інших осіб та інших порушень). Щоб результат підлягав охороні як об'єкт авторського права необхідно, щоб він був віддільний від особи автора, тобто виражений в будь-якій формі (усній, письмовій, електронній тощо) потенційно доступний для сприйняття іншими.

В авторському праві є поняття похідні твори – однак такі твори є правомірними, якщо вони створені за дозволом автора оригіналу чи особи, якій належать майнові права на оригінал за договором чи законом.

Слід звернути увагу, що ідеї, концепції, теорії, принципи, методи описані в творі не охороняються. Варто застерегти. Часто на практиці трапляються випадки, коли винахідник перед подачею результату на реєстрацію з метою отримання патенту заздалегідь описує свій результат і оприлюднює як твір (об'єкт авторського права). Такі дії є небезпечними, оскільки, по-перше, будь-яка особа зможе познайомитись з результатом і відтворити його, оскільки авторське право охороняє лише форму вираження твору, а не суть, по-друге, якщо від часу публікації до дати подачі заявки на винахід чи корисну модель мине 1 рік і більше часу – автор не зможе отримати патент на винахід чи корисну модель, позаяк він вже не буде новим (новизна є критерієм правової охорони для об'єктів патентного права).

Також студентам необхідно звернути увагу на специфіку об'єктів суміжних прав інтелектуальної власності (виконання, фонограми, відеограми, програми (передачі) організацій мовлення), їх похідний характер по відношенню до об'єктів авторського права, тобто ці права суміжні з авторськими. Необхідно розуміти, що виникають суміжні права на підставі виконання творів, створення фонограм, відеограм, передач організацій мовлення. Слід звернути увагу, що об'єктом охорони прав виконавця є його особистий виступ, якщо інше не передбачено договором (як правило, у виконавця (співака тощо) немає права на текст, музику тощо, а є лише тимчасовий дозвіл за ліцензійним договором на виконання чужих творів, за винятком якщо інше не вказано в договорі). Також необхідно зосередити увагу, що суб'єктами суміжних прав є саме виконавець, виробник фонограми, відеограми та організація мовлення. Зміст права інтелектуальної власності на об'єкти суміжних прав складають особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Особисті немайнові права є чинними безстроково. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкти суміжних прав чинні 50 років, що відліковуються з 1 січня року а) наступного за роком здійснення першого запису виконання, б) наступного за роком опублікування фонограми, відеограми, в) наступного за роком першого здійснення передачі організацій мовлення.

Лекція 3. Об'єкти патентного права. Промислові зразки (2 год.)

Мета:

навчальна: сформуванню уявлення про об'єкти патентного права та промислові зразки, суб'єктів права на них та змісту їх прав;

розвивальна: формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Зміст лекції:

1. Загальна характеристика об'єктів патентного права. Відмежування промислових зразків від об'єктів патентного права.
2. Умови правової охорони винаходів, корисних моделей та промислових зразків.
3. Експертиза заявки на винаходи, корисні моделі та промислові зразки.
4. Суб'єкти права на винаходи, корисні моделі та промислові зразки.

Методичні рекомендації. Студентам слід звернути увагу на об'єкти, які можуть отримати правову охорону як винаходи, корисні моделі промислові зразки, а також на строки чинності їх майнових прав, критерії правової охорони. Слід звернути увагу на обсяг правової охорони, особливості експертизи різних об'єктів патентного права та промислових зразків, припинення дії патенту/свідоцтва та визнання їх недійсними.

Лекція 4. Комерційні позначення (торговельні марки, географічні зазначення, комерційні найменування) (2 год.)

Мета:

навчальна: сформувати уявлення про комерційні позначення, суб'єктів права на них та змісту їх прав;

розвивальна: формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Зміст лекції:

1. Загальна характеристика комерційних позначень.
2. Торговельна марка, її функції, класифікація.
3. Умови та порядок правової охорони торговельних марок.
4. Суб'єкти права на торговельну марку та зміст їх прав.
5. Припинення дії свідоцтва на торговельну марку та визнання його недійсним.
6. Міжнародна реєстрація торговельних марок.
7. Правова охорона географічних зазначень.
8. Правова охорона комерційних найменувань.

Методичні рекомендації. Студентам слід звернути увагу на особливості правової охорони комерційних позначень, відсутність особистих немайнових прав на цю групу об'єктів. Особливу увагу слід приділити позначенням, які можуть отримати правову охорону як торговельні марки, охорону добре відомих торговельних марок. З'ясувати поняття «використання торговельної марки» та з'ясувати підстави дострокового припинення дії свідоцтва на торговельні марки, визнання свідоцтва недійсним. Звернути увагу, що з приводу географічних зазначень не укладаються договори щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності, а комерційні найменування охороняються без реєстрації.

Лекція 5. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності (2 год.)

Мета:

навчальна: сформувати уявлення про нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності, суб'єктів права на них та змісту їх прав;

розвивальна: формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Зміст лекції:

1. Комерційна таємниця.
2. Ноу-хау.
3. Наукове відкриття.
4. Раціоналізаторська пропозиція.
5. Компонування напівпровідникових виробів.
6. Сорти рослин, породи тварин.

Методичні рекомендації. При вивченні даної теми, необхідно розуміти різницю між комерційною таємницею та ноу-хау як різновидами конфіденційної інформації у сфері інтелектуальної власності. Варто звернути увагу, що наукове відкриття, на відміну від об'єктів патентного права, не створюється людиною, це встановлення вже існуючих в природі явищ навколишньої дійсності (наприклад, людина описує вперше природне явище, яке вона не створює, а лише встановлює). Студентам також необхідно розмежовувати раціоналізаторські пропозиції від об'єктів патентного права, ознайомитись з правовою охороною сортів рослин та порід тварин.

Лекція 6. Договірні способи розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності (2 год.)

Мета:

навчальна: сформувати уявлення про договори у сфері інтелектуальної власності, підстави та способи захисту прав інтелектуальної власності;

розвивальна: формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Зміст лекції:

1. Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
2. Ліцензійний договір.
3. Договір про створення за замовленням і використання об'єктів права інтелектуальної власності.
4. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
5. Підстави та способи захисту прав інтелектуальної власності.

Методичні рекомендації. Необхідно запам'ятати, що розпорядження можливе лише майновими правами ІВ. Немайнові права ІВ є невідчужуваними та не можуть надаватись у використання. Студентам слід звернути увагу, що на відміну від ліцензії яка є одностороннім правочином, ліцензійний договір є двостороннім правочином, що зумовлює права та обов'язки у всіх його сторін. Ліцензійний договір, як правило, є двостороннім, консенсуальним, оплатним або безоплатним. Варто звернути увагу, що за ліцензійним договором не може бути надано дозвіл використовувати об'єкт права ІВ якого ще не існує. Студентам слід звернути увагу на ст. 430 ЦК України, яка стосується прав інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням за якою особисті немайнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням, належать творцеві цього об'єкта (у випадках, передбачених законом, окрім особисті немайнові права інтелектуальної власності на такий об'єкт можуть належати замовникові). **Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням, належать творцеві цього об'єкта та замовникові спільно, якщо інше не встановлено договором.** Таким чином, у

договорі необхідно чітко вказати кому належатимуть майнові права інтелектуальної власності, оскільки в протилежному випадку вони будуть спільними для автора і змовника.

Слід звернути увагу, що відповідно до ч. 3 ст. 1112 ЦК України – оригінал твору образотворчого мистецтва, створеного за замовленням, переходить у власність замовника. При цьому **майнові права інтелектуальної власності на цей твір залишаються за його автором**, якщо інше не встановлено договором. Наприклад, якщо Ви замовили написати картину і в договорі забули вказати кому належатимуть майнові права на таку картину, то автор має одноосібне право розпорядження своїм результатом інтелектуальної творчої діяльності, а у Вас є лише картина як річ.

Студентам слід звернути увагу, що такий договір не укладається між замовником і юридичною особою (тобто, якщо мають місце договірні відносини між замовником і юридичною особою з приводу створення об'єкта права інтелектуальної власності, то це не буде договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності, а інший вид договору). Це пояснюється тим, що юридична особа не може бути автором!!!

За договором про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності – **майнові права відчужуються** безповоротно назавжди!!! (за винятками випадків визнання правочину недійсним чи неукладеним). У ЦК України та спеціальному законодавстві з інтелектуальної власності зустрічаються різні назви цього договору – договір про передачу (відчуження) майнових прав, договір про передачу права власності. Однак варто застерегти – за договором про передання виключних майнових прав ІВ відчужуються саме майнові права ІВ, а не об'єкти речових прав!!! Слід також звернути увагу на специфіку відчуження майнових права на об'єкти авторського права та об'єктів промислової власності. Оскільки на об'єкти авторського права діє принцип автоматичної правової охорони без наявності чи відсутності свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір, тому відчужувати майнові авторські права можна і повністю, і частково. Коли говоримо про винаходи і корисні моделі – відчуження можливе лише в повному обсязі, дроблення права за патентом не допускається!!! Майнові права на торговельну марку можна відчужувати як за 1 класом за яким її зареєстровано, так і за всіма, які наведені в свідоцтві про реєстрацію знаку для товару та послуг.

Практичне заняття 1. Основні засади права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності. Об'єкти авторського права та суміжних прав

(2 год.)

Мета:

навчальна: узагальнити знання про право інтелектуальної власності, систему об'єктів права інтелектуальної власності, суб'єктів права на них та змісту їх прав, об'єкти авторського права та суміжні права, суб'єктів права на них та змісту їх прав;

розвивальна: формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Питання для повторення:

1. Поняття права інтелектуальної власності. Правова природа права інтелектуальної власності. Основні теорії права інтелектуальної власності. Право власності та права інтелектуальної власності: співвідношення понять. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Зміст права інтелектуальної власності.

2. Поняття авторського права, об'єкти авторського права. Виникнення авторського права. Критерії (умови) надання правової охорони творам. Охорона частин твору. Твори, що не охороняються як об'єкти авторського права. Суб'єкти авторського права. Зміст авторського права.

3. Поняття суміжних прав, їх особливості. Об'єкти суміжних прав та умови їх охорони. Суб'єкти суміжних прав. Підстави виникнення та зміст права інтелектуальної власності на об'єкти суміжних прав. Строки чинності майнових прав на об'єкти суміжних прав.

Задачі:

1) Один з українських режисерів у 2011 році вирішив здійснити власну театральну постанову відомого роману Михайла Опанасовича Булгакова «Майстер та Маргарита». Юрист його запевнив, що так як з дня смерті М.О.Булгакова (10.03.1940 р.) минуло сімдесят років, твір можна вільно використовувати з комерційною метою без отримання дозволу у праволодільця. Під час проведення гастрольного туру до режисера звернувся праволоділець з вимогою про припинення театральних виконань відомого роману та запропонував у добровільному порядку компенсувати шкоду, завдану неправомірним використанням об'єкта авторського права. **Надайте правову оцінку ситуації. Чи обґрунтовані вимоги праволодільців?**

2) Відомий український співак В. Козловський є виконавцем пісні «Чого являєшся мені у сні?» (автор слів – Іван Франко, а автор музики Олександр Яшин), яка є складовою альбому «Красота-разлука», 2007 року випуску. **Визначте правовий статус автора слів та автора музики, чи є вони співавторами твору? Які вимоги може пред'явити В. Козловський у разі використання слів цієї пісні на музику іншого композитора іншим співаком? Чи зміниться ситуація у випадку виконання цієї пісні іншим співаком з використанням музики О. Яшина?**

Практичне заняття 2. Об'єкти патентного права. Промислові зразки. Комерційні позначення (торговельні марки, географічні зазначення, комерційні найменування). Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності (2 год.)

Мета:

навчальна: узагальнити знання про об'єкти промислової власності та нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності, суб'єктів права на них та змісту їх прав;

розвивальна: формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Питання для повторення:

1. Загальна характеристика об'єктів патентного права. Відмежування промислових зразків від об'єктів патентного права. Умови правової охорони винаходів, корисних моделей та промислових зразків. Експертиза заявки на винаходи, корисні моделі та промислові зразки. Суб'єкти права на винаходи, корисні моделі та промислові зразки.

2. Загальна характеристика комерційних позначень. Торговельна марка, її функції, класифікація. Умови та порядок правової охорони торговельних марок. Суб'єкти права на торговельну марку та зміст їх прав. Припинення дії свідоцтва на торговельну марку та визнання його недійсним. Міжнародна реєстрація торговельних марок. Правова охорона географічних зазначень. Правова охорона комерційних найменувань.

3. Комерційна таємниця. Ноу-хау. Наукове відкриття. Раціоналізаторська пропозиція. Компонування напівпровідникових виробів. Сорти рослин, породи тварин.

Задачі:

1. Сергій отримав патент на корисну модель «Спосіб приготування ватрушки». Через деякий час Укрпатент надіслав Сергію лист-нагадування про необхідність оплатити збір за підтримку чинності патенту за 2 рік його дії. Сергій вирішив не оплачувати збір позаяк вирішив, що патент діє 10 років. **Надайте правову оцінку ситуації.**

2. Сергій та Юрій вирішили виготовляти на продаж малинове варення. Для того, щоб вирізнитися на ринку вони вигадали назву свого продукту як «Найкорисніше та найсмачніше

варення у світі». Цю назву хлопці вирішили подати на реєстрацію як торговельну марку. **Оцініть шанси отримати свідоцтво України на знак для товарів і послуг? Відповідь обґрунтуйте.**

3. Серед наведених варіантів виберіть географічні зазначення та назви місць походження товару. Відповідь обґрунтуйте.

- ✓ мінеральна вода «Миргородська»;
- ✓ арганове масло;
- ✓ ковбаса «Українська»;
- ✓ сир Рокфор;
- ✓ чай Darjeeling;
- ✓ Львівська кава;
- ✓ тайський шовк;
- ✓ ніжинські огірки;
- ✓ швейцарські годинники;
- ✓ «Виготовлено в Україні»;
- ✓ Віденські булочки;
- ✓ ПРОШУТТО ДІ ПАРМА.

4. Порадьте клієнту як краще охороняти його технічне рішення «Пристрій для відлякування комах» - як об'єкт патентного права, авторського права чи зберегти в конфіденційності як ноу-хау.

Практичне заняття 3. Договірні способи розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності (2 год.)

Мета:

навчальна: узагальнити знання про договори у сфері інтелектуальної власності, підстави та способи захисту прав інтелектуальної власності;

розвивальна: формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Питання для повторення:

1. Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
2. Ліцензійний договір.
3. Договір про створення за замовленням і використання об'єктів права інтелектуальної власності.
4. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
5. Підстави та способи захисту прав інтелектуальної власності.

Завдання:

1. Ознайомтесь зі зразком ліцензійного договору за посиланням: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0a5557a9-4e10-4dcb-88ca-cbc52a6bd1da&title=AvtorskePravo> (див. Розділ 8).
2. Ознайомтесь зі зразком договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності за посиланням: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0a5557a9-4e10-4dcb-88ca-cbc52a6bd1da&title=AvtorskePravo> (див. Розділ 8).
3. Ознайомтесь зі зразком договору про передання (відчуження) майнових прав за посиланням: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0a5557a9-4e10-4dcb-88ca-cbc52a6bd1da&title=AvtorskePravo> (див. Розділ 8).
4. Підготуйте проект договору у сфері інтелектуальної власності (за вибором студента): а) ліцензійний договір; б) договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної

власності; в) договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.

5. Обґрунтуйте як бути у випадку коли замовник звертається до юридичної особи з проханням створити об'єкт права інтелектуальної власності за замовленням. Які договори у сфері інтелектуальної власності Ви будете укладати? Наведіть механізм врегулювання таких правовідносин.

6. Самостійна робота студента

До самостійної роботи студентів включається підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекцій, вивчення базової, додаткової літератури та законодавства.

№ з/п	Тема/питання, що виноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
1.	Тема 1. Значення інтелектуальної власності у міжнародній діяльності	2
2.	Тема 2. Ознайомитися зі зразком заяви про реєстрацію авторського права на твір та зразком заповнення такої заяви на сайті Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0a5557a9-4e10-4dcb-88ca-cbc52a6bd1da&title=AvtorskePravo)	2
3.	Тема 3. Порівняльний аналіз охорони об'єктів патентного права та промислових зразків в Україні та ЄС	2
4.	Тема 4. Порівняльний аналіз охорони торговельних марок в Україні та ЄС	2
5.	Тема 5. Розмежування комерційної таємниці та ноу-хау	2
6.	Тема 6. Підготувати проєкт (на вибір): А) ліцензійного договору, враховуючи зразок примірного договору за посиланням: https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0a5557a9-4e10-4dcb-88ca-cbc52a6bd1da&title=AvtorskePravo Б) договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності, враховуючи зразок примірного договору за посиланням: https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0a5557a9-4e10-4dcb-88ca-cbc52a6bd1da&title=AvtorskePravo В) договору про передання (відчуження) майнових прав, враховуючи зразок примірного договору за посиланням: https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0a5557a9-4e10-4dcb-88ca-cbc52a6bd1da&title=AvtorskePravo	2
	Разом	12

Завдання на додаткові бали:

Підготувати есе (максимум до 3 сторінок, має бути короткий вступ, основна частина та висновки) за темами на вибір:

- 1) Приватні листи та щоденники як об'єкти авторського права.
- 2) Правова охорона авторських прав в засобах масової інформації.
- 3) Правова охорона авторських прав при публічному виконанні творів.
- 4) Реалізація права слідування та права доступу.
- 5) Концепції правової охорони інтелектуальної власності (копірайт і копілефт).
- 6) Право слідування та право доступу як специфічні права авторів окремих видів творів.
- 7) Обмеження суміжних прав.

- 8) Романо-германська та англосаксонська моделі правової охорони прав на літературні та художні твори.
- 9) Музично-драматичні твори як об'єкти авторського права.
- 10) Правова охорона творів архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва.
- 11) Аудіовізуальний твір як об'єкт авторського права.
- 12) Спадкування авторських прав.
- 13) Правова охорона прав авторів та виконавців музичних творів.
- 14) Договір між співавторами.
- 15) Правова охорона авторських прав при розміщенні творів в мережі Інтернет.
- 16) Творчий характер як умова охороноздатності об'єктів авторського права.
- 17) Класифікація об'єктів авторського права.
- 18) Правове регулювання відносин при створенні складного об'єкту авторського права.
- 19) Права на службовий твір в авторському праві.
- 20) Правове регулювання відносин щодо використання творів.
- 21) Охорона авторських прав на веб-сайт.
- 22) Охорона авторських прав у цифровому середовищі.
- 23) Охорона електронних аудіокниг.
- 24) Охорона прав інтелектуальної власності на комп'ютерні програми.
- 25) Охорона авторських прав на об'єкти розміщені у соціальних мережах Інтернет.
- 26) Охорона прав інтелектуальної власності на віртуальні музеї.
- 27) Охорона прав інтелектуальної власності на комп'ютерні ігри.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Регулярне відвідування лекційних та практичних занять, ознайомлення з рекомендованими міжнародними документами, іншими джерелами права є необхідною умовою успішного засвоєння навчального курсу. Під час підготовки до практичних занять, вирішення правових задач необхідним є ознайомлення з матеріалами судової практики. Активність на лекційних заняттях вітається. На лекціях викладач може залучати студентів до правової дискусії з проблемних питань навчальної дисципліни. У випадку виникнення запитань стосовно навчальної дисципліни, студент може на лекції їх уточнити з метою подальшого ефективного засвоєння навчального матеріалу. Активність студентів на практичних заняттях є обов'язковою. Особливо активні студенти заохочуються додатковими балами. На практичних заняттях обговорюються правові задачі (ситуації), узагальнюється вивчений матеріал. Якщо студент не був присутнім на практичному занятті, студент може набрати бали з пропущеної теми шляхом виконання онлайн тесту (доступ до тесту надає викладач) та вирішення правових задач (шляхом надсилання роботи на електронну пошту викладача).

Політика університету

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code> (інша необхідна інформація стосовно академічної доброчесності).

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: тестування, вирішення ситуаційних задач

Календарний контроль: здійснюється двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: не передбачено навчальним планом за модулем «Право інтелектуальної власності», **залік** – після вивчення всіх кредитних модулів навчального предмету «Інтелектуальна власність та патентознавство»

Умови допуску до семестрового контролю: підготовка до практичних занять, виконання тестів та практичних завдань

РЕЙТИНГОВА СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Кредитний модуль 1. Право інтелектуальної власності

1) **Поточний контроль**: експрес-опитування за темою заняття, обговорення правових кейсів, тест

Рейтинг студента складається з балів, що отримуються за:

- 1) експрес-опитування за темою заняття, обговорення правових кейсів, доповіді, відповіді, вирішення завдань та доповнення відповідей інших студентів у процесі дискусії на семінарських заняттях (до 2 балів за 1 практичне заняття);
- 2) виконання тестових завдань онлайн (до 9 балів за 1 практичне заняття).

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

Робота на практичних заняттях:

1. експрес-опитування за темою заняття, обговорення правових кейсів, доповіді, відповіді, вирішення завдань та доповнення відповідей інших студентів у процесі дискусії на практичних заняттях (до 2 балів). Всього передбачено 3 практичні заняття. Студент може отримати **до 6 балів** за активність за семестр;

активна робота студента на занятті; надання повної і аргументованої, логічно викладеної відповіді, висловлення власної позиції з дискусійних питань або повністю правильне вирішення завдань з відповідним обґрунтуванням, у поєднанні зі слухними доповненнями відповідей інших студентів у процесі дискусії	2
робота студента на занятті; надання правильних відповідей або правильне вирішення завдань з незначними неточностями, порушеннями логіки викладення відповіді чи обґрунтування при вирішенні задачі	1

2. виконання тестових завдань онлайн (до 9 балів). Всього – 3 практичні заняття. Тобто за семестр за вирішення тестових завдань можна отримати **до 27 балів**. В умовах дистанційного навчання, припускається, використання онлайн тестування для комплексної перевірки знань, дуже зручним як для студента, так і викладача. У випадку, якщо студент набирає за тестування недостатню кількість балів, він може додатково виконати правові задачі та надіслати їх на перевірку викладачу. У випадку відсутності студента на практичному занятті він може відпрацювати пропущене заняття в позааудиторний час шляхом вирішення онлайн тестів (доступ до тесту надає викладач) та вирішення правових задач (шляхом надсилання роботи на електронну пошту викладача).

2) **Календарний контроль**: здійснюється двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Критерій	Перший	Другий
Термін	8-й тиждень	14-й тиждень
Умови отримання позитивного результату	якщо поточний рейтинговий бал складає не менше 50% від максимально можливого на момент календарного контролю	якщо поточний рейтинговий бал складає не менше 60% від максимально можливого на момент календарного контролю

Загальна кількість балів за кредитний модуль «Право інтелектуальної власності» - 33 бали: до **27 балів** тестування + до **6 балів** активність на практичних заняттях

Студенти, які набрали менше 20 балів (менше 60% від максимально можливого результату) отримують для вирішення додаткові правові задачі.

Загальна кількість балів з навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство» виставляється з урахуванням 2 кредитних модулів: перший (право інтелектуальної власності) – 33 бали + другий – 67 бали (патентознавство та набуття прав) = 100 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

● *Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль з кредитного модулю «Право інтелектуальної власності»:*

1. Поняття права інтелектуальної власності, творчої та інтелектуальної діяльності.
2. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності.
3. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Співвідношення понять «автор, винахідник, дизайнер, виконавець» та «суб'єкт майнових прав інтелектуальної власності».
4. Зміст права інтелектуальної власності.
5. Виникнення особистих немайнових прав інтелектуальної власності, їх зміст.
6. Розподіл майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності, створені у зв'язку з виконанням трудового договору чи за замовленням, зміст майнових прав інтелектуальної власності.
7. Строки чинності майнових прав інтелектуальної власності.
8. Право інтелектуальної власності та права власності: співвідношення понять.
9. Охоронні та реєстраційні документи на об'єкти права інтелектуальної власності.
10. Державна система правової охорони інтелектуальної власності.
11. Об'єкти авторського права: поняття, види, критерії правової охорони.
12. Твори, які не охороняються авторським правом.
13. Виникнення права на об'єкти авторського права та зміст цих прав.
14. Випадки правомірного використання творів без згоди автора.
15. Суб'єкти авторського права та зміст їх прав. Поняття та види співавторства.

16. Об'єкти суміжних прав інтелектуальної власності: поняття, види, критерії правової охорони.
17. Суб'єкти суміжних прав інтелектуальної власності та зміст їх прав.
18. Виникнення суміжних прав інтелектуальної власності та зміст цих прав.
19. Порівняльний аналіз авторських та суміжних прав інтелектуальної власності.
20. Об'єкти права промислової власності, їх види, критерії правової охорони, строки чинності майнових прав.
21. Виникнення права на об'єкти промислової власності та зміст цих прав.
22. Суб'єкти права на об'єкти промислової власності та зміст їх прав.
23. Об'єкти патентного права, критерії їх правової охорони, строки чинності майнових прав.
24. Об'єкти, які не можуть отримати правову охорону як об'єкти патентного права.
25. Виникнення та засвідчення права на об'єкти патентного права, зміст цих прав.
26. Суб'єкти права на об'єкти патентного права та зміст їх прав.
27. Винаходи: поняття, об'єкти винаходу, критерії правової охорони, обсяг правової охорони, зміст права.
28. Корисні моделі: поняття, об'єкти корисної моделі, критерії правової охорони, обсяг правової охорони, зміст права.
29. Промислові зразки: поняття, об'єкти промислового зразка, критерії правової охорони, обсяг правової охорони, зміст права.
30. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг: об'єкти, критерії правової охорони.
31. Виникнення права на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг, зміст цих прав.
32. Суб'єкти права на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг, зміст їх прав.
33. Торговельні марки: поняття, умови правової охорони, обсяг правової охорони, засвідчення права.
34. Суб'єкти права на торговельні марки та зміст їх прав.
35. Види торговельних марок.
36. Позначення, які не можуть отримати охорону як торговельні марки.
37. Комерційні найменування: структура, суб'єкти права та зміст їх прав.
38. Виникнення та припинення права на комерційні найменування.
39. Співвідношення комерційних найменувань та торговельних марок.
40. Співвідношення комерційного найменування та найменування юридичної особи.
41. Географічні зазначення: види, умови правової охорони.
42. Суб'єкти права на географічні зазначення та зміст їх прав.
43. Назва місця походження товару та географічне зазначення: співвідношення понять.
44. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності: об'єкти, умови правової охорони.
45. Суб'єкти права на нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності та зміст їх прав.
46. Комерційна таємниця: поняття, ознаки, суб'єкти права та зміст їх прав.
47. Наукове відкриття: поняття, об'єкти, ознаки.
48. Суб'єкти права на наукове відкриття та зміст їх прав.
49. Об'єкти, які не можуть отримати правову охорону як наукові відкриття.
50. Порівняльний аналіз об'єктів патентного права та наукових відкриттів.
51. Сорти рослин: критерії придатності для набуття правової охорони як об'єктів права інтелектуальної власності, суб'єкти права та зміст їх прав.
52. Охоронні та реєстраційні документи на сорти рослин.
53. Суб'єкти права інтелектуальної власності на породи тварин та зміст їх прав.

54. Строки чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорти рослин, породи тварин.
55. Раціоналізаторські пропозиції: поняття, умови правової охорони, обсяг правової охорони, суб'єкти права та зміст їх прав.
56. Компонування напівпровідникових виробів: умови правової охорони, обсяг правової охорони, охоронний документ, суб'єкти права та зміст їх прав.
57. Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
58. Поняття та види ліцензій у сфері права інтелектуальної власності
59. Порівняльний аналіз ліцензії та ліцензійного договору.
60. Порівняльний аналіз ліцензійного договору та договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено: старший викладач кафедри інформаційного права та права інтелектуальної власності, к.ю.н. Дмитренко В.В.

Ухвалено кафедрою інформаційного права та права інтелектуальної власності (протокол №3 від 14.09.2020 р.)

Затверджено Вченою Радою Фізико-технічного інституту (Протокол № 9/2020 від 26.10.2020 р.)